

Haziran'da dış ticaret açığı yıllık bazda %10,8 genişledi.

TÜİK tarafından yayımlanan dış ticaret istatistiklerine göre Haziran ayında ihracat yıllık bazda %8,3 azalarak 19 milyar USD seviyesine inerken, ithalat %4,4 gerileyerek 24,9 milyar USD düzeyinde kaydedildi. Böylece, bu dönemde yıllık bazda %10,8 genişleyerek 5,9 milyar USD olan dış ticaret açığı, yılın ilk yarısında 42,6 milyar USD seviyesinde gerçekleşti.

Cari işlemler denge 407 milyon USD fazla verdi.

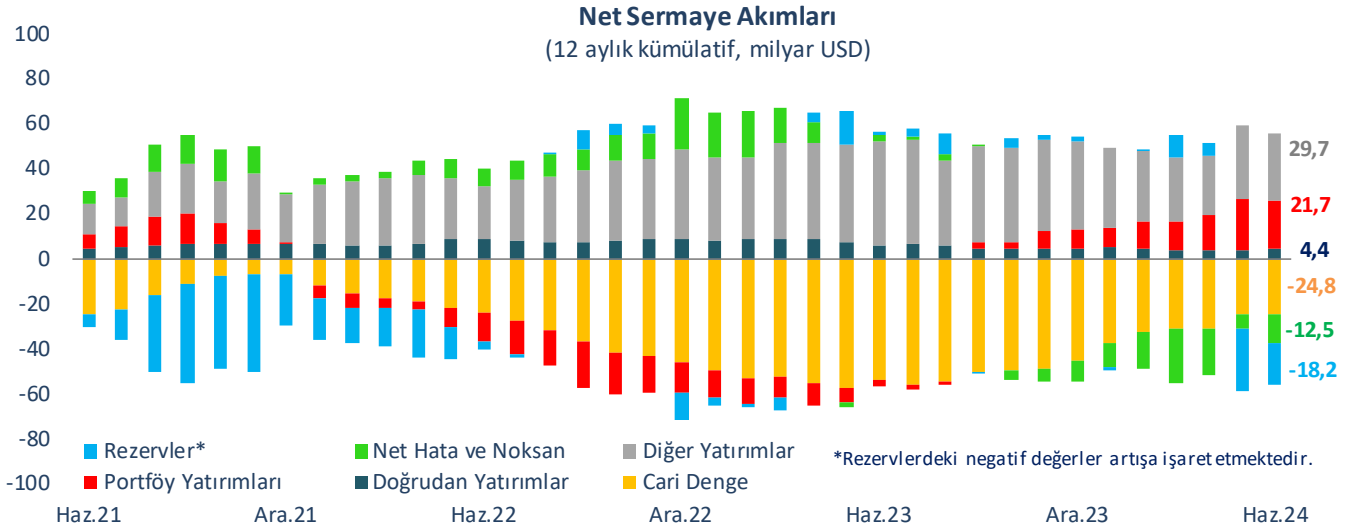
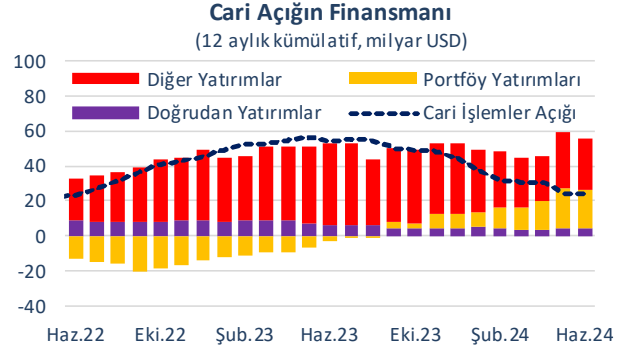
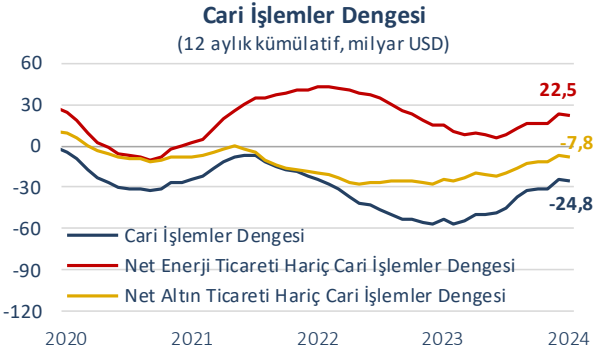
Haziran ayında cari işlemler dengesi piyasa beklentilerine paralel olarak 407 milyon USD ile Eylül 2023'ten bu yana ilk kez fazla verdi. Bu dönemde, ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığının yıllık bazda %7,8 artması cari fazlayı sınırlandırdı. Buna karşılık, hizmetler dengesi kaynaklı girişlerin, yıllık bazda %11,4 yükselen net seyahat gelirleri öncülüğünde artması cari denge görünümünü destekleyen temel unsur oldu. Haziran'da parasal olmayan net altın ithalatı 928 milyon USD'ye, net enerji ithalatı 3,2 milyar USD düzeyine gerilerken, altın ve enerji hariç cari fazla 4,5 milyar USD ile Ekim 2023'ten bu yana en yüksek seviyesine çıktı. Yılın ilk yarısında 16,5 milyar USD düzeyinde gerçekleşen cari açık, 12 aylık kümülatif verilere göre Mayıs'a kıyasla sınırlı bir artış kaydederek Haziran itibarıyla 24,8 milyar USD oldu.

Doğrudan yatırımlarda ılımlı seyir devam etti.

Haziran'da yurt içine yönelik doğrudan yatırımlarda 447 milyon USD net sermaye girişi kaydedildi. Bu dönemde yurt dışı yerleşiklerin yurt içine yönelik doğrudan yatırımları 842 milyon USD ile son 3 ayın en düşük seviyesinde gerçekleşirken, yurt içi yerleşiklerin yurt dışına yönelik doğrudan yatırımlarının 395 milyon USD düzeyine gerilemesi net sermaye girişini destekleyen asıl faktör oldu. Haziran'da yurt içine yönelik gayrimenkul yatırımları ise 98 milyon USD ile son 4 yılın en düşük düzeyine geriledi. Yılın ilk 6 ayında doğrudan yatırımlarda kaydedilen net sermaye girişi geçen yılın aynı dönemine göre %12,6 azalarak 2 milyar USD düzeyinde gerçekleşti.

Portföy yatırımlarında net sermaye girişi yavaşladı.

Haziran'da portföy yatırımlarında net sermaye girişi 591 milyon USD ile son 3 ayın en düşük seviyesinde kaydedildi. Bu dönemde yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasındaki satışları hızlanarak (1,4 milyar USD) Mayıs 2022'den bu yana en yüksek seviyesinde gerçekleşti. Aynı dönemde borç senetleri piyasasındaki yabancı alımları ise yavaşlayarak 925 milyon USD oldu. Borçlanma senedi piyasasında kaydedilen sermaye girişinde bankaların yurt dışında ve genel hükümetin yurt içinde gerçekleştirdiği borç senedi ihraçları etkili oldu. Yılın ilk altı aylık döneminde portföy yatırımlarında net 12,2 milyar USD sermaye girişi kaydedildi.

Diğer yatırımlarda Şubat'tan bu yana ilk kez net sermaye çıkışı kaydedildi.

Diğer yatırımlar kaleminde Haziran'da 972 milyon USD ile Şubat'tan bu yana ilk kez net sermaye çıkışı gerçekleşti. Bu dönemde diğer yatırımlarda olumlu görünümü bozan başlıca etken efektif ve mevduat kaleminde 5,6 milyar USD ile Ağustos 2018'den bu yana en yüksek net sermaye çıkışının kaydedilmesi oldu. Yurt dışı bankaların yurt içi muhabirlerindeki efektif ve mevduatı 1,5 milyar USD azalırken, yurt içi yerleşik bankaların yurt dışı muhabirlerindeki efektif ve mevduatı 4,4 milyar USD artış kaydetti.

Haziran'da krediler kaleminde ise net sermaye girişi 4,2 milyar USD ile 2011'den bu yana en yüksek seviyesinde kaydedildi. Bu dönemde yurt içi yerleşik bankalar yurt dışından net 4,6 milyar USD borçlanırken, diğer sektörler net 226 milyon USD kredi geri ödemesi

gerçekleştirdi. Genel hükümetin yurt dışından net borçlanması ise 234 milyon USD ile sınırlı kaldı. 12 aylık kümülatif verilere göre uzun vadeli borç çevirme oranı Haziran ayı itibarıyla bankacılık sektöründe %141,3, diğer sektörlerde %101 düzeyinde gerçekleşti. 2024'ün ilk yarısında diğer yatırımlar kaleminde kaydedilen net sermaye girişi geçen yılın aynı dönemine göre %56,6 azalarak 7,5 milyar USD oldu.

Rezervlerde ılımlı artış...

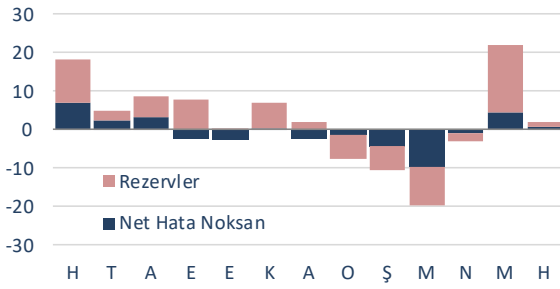
Mayıs'ta 17,6 milyar USD ile tarihi yüksek artışını sergileyen rezerv varlıklar, Haziran'da 1,2 milyar USD yükseldi. Böylece, yılın ilk altı aylık döneminde rezerv varlıklar 6,3 milyar USD azalmış oldu. Haziran'da net hata ve noksan kaleminde sermaye girişi 775 milyon USD ile devam etse de, ilgili kalemden yılın ilk çeyreğinde gözlenen yüksek çıkışlar nedeniyle Ocak-Haziran döneminde 11,5 milyar USD çıkış kaydedildi.

Beklentiler...

Haziran'da cari işlemler dengesi turizm sezonunun etkisiyle net seyahat gelirlerinin olumlu seyretmesi ve altın ile enerji ithalatının düşüş eğilimini sürdürmesiyle fazla verdi. Öncü veriler, turizm gelirlerinin olumlu etkisinin Temmuz ve Ağustos aylarında da devam ettiğine işaret ediyor. Önümüzdeki dönemde, jeopolitik gelişmelerin enerji başta olmak üzere emtia fiyatları üzerindeki muhtemel etkileri cari denge görünümü açısından risk oluşturmaya devam ediyor.

Rezervler ve Net Hata Noksan

(aylık, milyar USD)

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Haziran 2024	Ocak - Haziran 2023	Ocak - Haziran 2024	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	407	-36.670	-16.494	-55,0	-24.833
Dış Ticaret Dengesi	-4.139	-50.982	-30.485	-40,2	-66.388
Hizmetler Dengesi	5.603	20.021	21.401	6,9	53.939
Seyahat (net)	4.790	15.920	18.207	14,4	43.881
Birincil Gelir Dengesi	-1.055	-5.986	-7.368	23,1	-12.622
İkincil Gelir Dengesi	-2	277	-42	-	238
Sermaye Hesabı	-6	-85	-28	-67,1	-148
Finans Hesabı	1.176	-45.045	-27.994	-37,9	-37.526
Doğrudan Yatırımlar (net)	-447	-2.253	-1.968	-12,6	-4.394
Portföy Yatırımları (net)	-591	1.111	-12.208	-	-21.661
Net Varlık Edinimi	-1.033	1.770	6.514	268,0	7.613
Net Yükümlülük Oluşumu	-442	659	18.722	2.741,0	29.274
Hisse Senetleri	-1.367	-505	-1.250	147,5	642
Borç Senetleri	925	1.164	19.972	1.615,8	28.632
Diğer Yatırımlar (net)	972	-17.370	-7.543	-56,6	-29.702
Efektif ve Mevduatlar	5.609	-12.041	5.740	-	-5.648
Net Varlık Edinimi	4.577	8.062	10.968	36,0	7.136
Net Yükümlülük Oluşumu	-1.032	20.103	5.228	-74,0	12.784
Merkez Bankası	-169	13.635	-1.587	-	-1.710
Bankalar	-863	6.468	6.815	5,4	14.494
Yurt Dışı Bankalar	-1.519	5.223	3.865	-26,0	8.834
Yabancı Para	-459	2.503	683	-72,7	5.323
Türk Lirası	-1.060	2.720	3.182	17,0	3.511
Yurt Dışı Kişiler	656	1.245	2.950	136,9	5.660
Krediler	-4.189	-991	-11.589	1.069,4	-21.799
Net Varlık Edinimi	448	-146	303	-	-1.211
Net Yükümlülük Oluşumu	4.637	845	11.892	1.307,3	20.588
Bankacılık Sektörü	4.629	940	11.632	1.137,4	18.299
Bankacılık Dışı Sektörler	-226	242	94	-61,2	1.125
Ticari Krediler	-439	-4.316	-1.679	-61,1	-2.315
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-9	-22	-15	-31,8	60
Rezerv Varlıklar (net)	1.242	-26.533	-6.275	-76,4	18.231
Net Hata ve Noksan	775	-8.290	-11.472	38,4	-12.545

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, Datastream

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler
Bölüm Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Utkan İnam
Uzman Yardımcısı
utkan.inam@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Birim Müdürü
erhan.gul@isbank.com.tr

Oktay Erkan Temizkan
Uzman Yardımcısı
erkan.temizkan@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.